

СЪДЪРЖАНИЕ И РЕД НА УТВЪРЖАВАНЕ НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Квалификационната характеристика на специалността се формира в съответствие с търсените знания, умения и професионални компетентности и тенденциите за развитие на специалността в средно срочен и дългосрочен период. Тя съдържа:

- образователни цели на специалността;
- знания и умения, необходими за успешна професионална дейност;
- общетеоретична подготовка;
- специална подготовка;
- професионални компетенции;
- области на професионална реализация на завършилия обучението по
- специалността.

УЧЕБЕН ПЛАН

Учебният план е отговор на заданието в квалификационната характеристика. Съставлящите го задължителни, избираеми и факултативни дисциплини трябва да постигат целите и да осигуряват подготовката и компетенциите на студентите, които се съдържат в квалификационната характеристика. Посочват се хорариумът по всяка дисциплина, формата на контрол и кредитните точки съгласно Системата за натрупване и трансфер на кредити. Указана е формата на завършване - дипломна работа или държавни изпити. Посочена е продължителността на всички видове практики, които съпровождат обучението по съответната специалност.

За изготвяне на учебния план е необходимо:

- Да се изучат учебните планове на водещите висши училища по специалността в Европа и света.
- Да се съобразят с актуалните документи за осигуряване на качеството на обучение в европейско пространство за висше образование.
- Да се направят проучвания за търсените знания и умения по специалността у нас (в региона, в съответното ведомство, в страната) и в Европейския съюз.
- Да се отразят изискванията на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити.

Изисквания към учебния план:

- да отговаря на държавните изисквания за съответната образователна степен;
- да съответства на квалификационната характеристика;
- да е съобразен с вътрешно университетските ограничителни параметри и с изискванията за съставяне на учебен план.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

За всяка учебна програма отговаря катедра (департамент).

Учебната програма се разработва за всяка учебна дисциплина от учебния план и представлява неразделна част от учебната документация на специалността. Тя трябва да отговаря на изискванията на Системата за натрупване и трансфер на кредити и да съдържа още допълнителна информация.

Структурата на учебната програма е следната:

ЦЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА.

Определят се мястото на дисциплината в цялостното обучение по специалността,

целите на обучението, какво ще знаят и могат студентите след признаване на дисциплината за изучена, къде и как ще прилагат наученото и как ще се контролира изпълнението на поставените цели.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ.

Включва се извадка от учебния план за учебната дисциплина. Посочва се характерът на учебната дисциплина според мястото ѝ в учебния план. Описват се:

- входът на дисциплината: какви предходни курсове от учебния план трябва да е изучил студентът, за да са налице предпоставките за успешно обучение;
- изходът (приложението) на дисциплината в следващи елементи от учебния план и/или в професионалната практика;
- тематиката на лекциите, упражненията и други елементи на обучението с техния хорариум.

Най-важният аспект на учебното съдържание е доколко учебният материал е в съответствие с най-новите и същевременно трайни университетски знания по дисциплината, съпоставими с аналогични курсове във водещи наши и чужди университети. При съставянето на учебната програма следва да се отчита, че се контролират и оценяват следните гледни точки:

- характерът на занятията (лекции, упражнения, курсови проекти и задачи, реферати и есета и т.н.);
- съответствието на учебната програма с образователноквалификационната степен, за която се отнася;
- съразмерността на отделните теми и тяхното съответствие с изискванията и удовлетвореността на студента и работодателя;
- съгласуваността с други курсове на специалността по отношение на понятия, знания, обозначения и др.

ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ.

Представят се кратки сведения за:

- начина на лекционно представяне на учебното съдържание;
- технологията на провеждане на упражненията (лабораторни, аудиторни, семинари) и какво се изисква от студентите, участващи в упражненията;
- формите на самостоятелна и извън аудиторна работа на студентите (курсови задачи и проекти, реферати, работа в групи и др.).

РЕСУРСИ ПО ДИСЦИПЛИНАТА.

Дават се кратки сведения за ресурсите по дисциплината:

- академични ресурси: титуляр на дисциплината, други преподаватели и асистенти, тяхната научна, дидактична и професионална подготовка, практическия им опит и чуждите езици, които ползват;
- информационни ресурси (основни и допълнителни): списък на учебници, учебни пособия, книги, Internet-адреси;
- материални ресурси - лаборатории, технически средства за обучение, компютърна техника и софтуер, опитни постановки, макети и стендове.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ.

Системата за оценяване се проектира така, че студентите да се ангажират с учебния процес систематично, непрекъснато и през целия период на обучение. Това се осъществява чрез текущи и/или оповестени периодични изпитвания и се документира. За целта се предвиждат оценки за усвояването на материала от лабораторни и семинарни упражнения, оценки на курсови проекти, задачи, есета, реферати и оценки

от друг вид самостоятелна извън аудиторна работа.

Дефинират се изисквания за получаване на оценките от шестобалната скала. Предлага се схема (формула) за образуване на окончателната оценка по дисциплината с коефициенти на значимост на всяка компонента от обучението, предвидена в учебната програма:

- текущите оценки през семестъра;
- периодичните оценки от контролни работи;
- оценки по други компоненти (проекти, задачи, есета, реферати и др.);
- оценката на крайния изпит.

Учебната програма се предоставя на студентите в началото на семестъра, в който се изучава учебната дисциплина, и това се проверява при поредния ѝ преглед.

ПРАВИЛА, ИЗИСКВАНИЯ И ПРОЦЕДУРИ ПО ОБСЪЖДАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИОННИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ

Квалификационната характеристика се разработва във факултета, отговорен за обучение по съответната специалност. Инициатор може да бъде и академичното ръководство, външна държавна, научна или стопанска организация, респективно браншова организация.

Въз основа на квалификационната характеристика работна група, назначена от декана, изработва проект за учебен план. Проектът се представя на факултетния съвет, който го обсъжда и избира рецензенти.

Проектът се коригира от работната група в съответствие с рецензията и бележките при дискусията. Доработеният проект заедно с рецензията се представя във факултетния съвет за обсъждане и приемане.

Деканът на факултета представя цялата документация в Академичния съвет за утвърждаване. Учебната комисия на АС изготвя доклад до ректора с решение от своето заседание, който се внася в Академичния съвет. След обсъждане Съветът взема решение за утвърждаване или връщане на проекта за доработване.

ПРАВИЛА, ИЗИСКВАНИЯ И ПРОЦЕДУРИ ПО ОБСЪЖДАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА УЧЕБНИ ПРОГРАМИ

Учебните програми са задължителни за всички дисциплини и се разработват под контрола на декана на факултета, отговорен за обучението по съответния учебен план.

Преподавателят (колектив от преподаватели), определен от факултета за титуляр на учебната дисциплина, подготвя проекта на учебната програма съобразно квалификационната характеристика, учебния план и изискванията към съдържанието на учебните програми, посочени съответните правила.

Учебните програми се разглеждат във факултета, отговарящ за обучението по съответния учебен план. Освен проекта на определения за титуляр на учебната дисциплина, във факултета могат да постъпят и други проекти за учебни програми.

Факултетният съвет избира рецензенти на проектите.

Проектите за учебни програми се предоставят за мнение на катедрите, имащи компетентност и отношение към този курс.

След изтичане на определения срок съставителите на проектите на учебни програми се запознават с рецензиите и мненията на катедрите и извършват по свое усмотрение корекции и изменения.

Факултетният съвет утвърждава или отхвърля учебната програма, за което се съставя протокол. Отхвърлената учебна програма се връща за доработване, след което отново се внася във факултетния съвет за утвърждаване.

НАБЛЮДЕНИЕ И ИЗМЕНЕНИЯ НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Наблюдението на учебната документация и на учебния процес се извършва с цел да се поддържат в непрекъснато съответствие с академичните изисквания.

УЧЕБНИ ПРОГРАМИ

А) НАБЛЮДЕНИЕ

Наблюдението на учебните дисциплини се осъществява от Факултетната комисия по качеството на обучение съгласно установения ред. Всяка учебна дисциплина подлежи на оценяване по критериите съобразно приетия от Академичния съвет срок. То се извършва не по-рядко от веднъж на 5 години.

Текущият контрол за обучението се извършва в катедрите. Ръководителят на катедрата, която отговаря за обучението по учебната дисциплина, е длъжен:

- да реагира своевременно на всички сигнали за неблагополучия по учебните дисциплини, подавани от студентите, академичния състав или работодателите;
- поне веднъж на всеки две години (в зависимост от големината на катедрата) по предварително установен график провежда разговори с титулярите на учебните дисциплини, изслушва самопреценките им за обучението по дисциплината и споделя с тях получените мнения и впечатления;
- поне веднъж годишно докладва в катедрен съвет преценки и обобщени впечатления от проведените разговори с титулярите на дисциплините и предлага решения за подобрене.

За оценките и наблюденията се водят записи. За степента на тяхната конфиденциалност решение взема ФС. Поне веднъж в учебната година катедреният съвет провежда заседание за отчитане на учебната дейност по дисциплините, за които отговаря катедрата.

Б) ИЗМЕНЕНИЯ

В съответствие с най-новите постижения в науката и методологията по предмета на курса, с получените от анкети, дискусии и други форуми мнения на студентите и работодателите, със собствените си научни резултати и професионални виждания всеки титуляр на учебен курс регулярно внася изменения в учебното съдържание. Титулярът е длъжен да представи учебния курс в катедрения съвет за преразглеждане на и ново утвърждаване на учебната програма, когато:

- измененията засегнат повече от 20% от хорариума по утвърдената учебна програма или са настъпили съществени промени на ресурсите по дисциплината (осигурено ново оборудване или друга материална база и/или програмно осигуряване за научни изследвания и учебния процес);
- е изменен начинът на преподаване и/или оценяване на студентите.

Когато настъпят над 30 % изменения в утвърдената учебна програма или по мотивирано искане на декана, учебната дисциплина се внася за одобрение от факултетен съвет. В този случай за утвърждаване на документацията се прилага съответния ред.

За измененията на учебната документация се водят протоколни записи, по които се съди за регулярността и правомерността на процедурата.

СПЕЦИАЛНОСТИ И УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ

А) НАБЛЮДЕНИЕ

Наблюдението на качеството на обучение по специалностите се извършва от Университетската комисия по качеството на обучение, която прави преглед (оценява)

специалностите периодично, по ред, установен от Академичния съвет. Всяка специалност подлежи на оценяване по одобрителни от ФС критерии съгласно установената периодичност.

Непрекъснатият контрол на качеството на обучение по специалността се извършва във ФКК, която информира декана и факултетното ръководство. Деканът на факултета, който отговаря за обучението по специалността, е длъжен да участва в организираните от ФКК периодични срещи със студентите и с работодателите за поставяне на проблеми, свързани с качеството, и да реагира своевременно на всички сигнали за неблагополучия.

Б) ИЗМЕНЕНИЯ В УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Причини за изменения в учебната документация на специалността могат да бъдат:

- Развитието на науките по специалността и новите или актуализираните изисквания в обучението и подготовката на студентите.
- Нови изисквания на организации и институции извън университета (Европейски съюз, МОМН, международни и съсловни организации, работодатели, партньори, и др.).
- Резултатите от анализа на действащата учебна документация в сравнение с аналогична документация от наши и чуждестранни висши училища.
- Неудовлетвореност на студентите, констатирана от анкетни проучвания за специалността.
- Слабости на учебното съдържание, установени от анализи и дискусии в ръководните органи за управление.
- Недостиг на академични, материални или информационни ресурси за провеждане на планираното обучение.

Квалификационната характеристика и учебният план трябва да бъдат в непрекъснато взаимно съответствие и измененията в учебната документация на специалността трябва да засягат и двата документа.

Инициативата за промяна, независимо от това, откъде идва, се внася в деканата на факултета, който отговаря за обучението по специалността. Процедурата за изменения в учебната документация е вече описаната.

За измененията на учебната документация се водят протоколни записи, по които впоследствие се съди за регулярността и правомерността на процедурата.